

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyiltér ora 15 kr.

A közigazgatási bizottság nov. havi gyűlése.

(Vége.)

A leghosszabb referádának is egyszer csak véget kell érni, mert mi sem tarthat örökké a nap alatt. Így azután a kissé költséges közmunka program is le lett örlve, de nem a nélkül, hogy a gőzmozgató lények néhány ostromvágást ne kapjanak — az erszényükre. Utbiztosok, kik hibáznak, pénzbírságot kapnak. G. R. közzállító, ki hiányosan teljesíté vállalkozását, elég szerencsésen csak 50 frttal bánta meg a rossz időket, a mulasztó közmunka kötelesek, kik szeretnek hazudozni és eltagadni, avagy nem teljesíteni a munkát, tripla büntetést fizetnek — s így tovább: ez képezi a finálét a mérnöki előadásnak. Pedig oly fiatal, szelid kinézetű ember ez a Latinovich s mégis ily spártai szigorral bánik el. De hét ebben a spártai modorban van igazságos mérték is s különben is a határozatok a közigazgatási bizottság érdemes plenuma hozza; tessék arra apprehendálni ha tetszik. Egész helyes dolog, hogy a pezsgővért barna fiatalság után a csendes, megfontolt, ezüst haju Gáspár kir. tanfelügyelő békitse ki a kedélyeket. Hiszen szívesen is egyeztetné a nézeteket, — de ime, itt van már megint ez a nagyenyedi polgári iskola, — jajgat és deklamál folyton. Van ezer és egy oka rá. Mert hát lehet-e képzelné igazságtalanabb dolgot, mint azt, hogy Trefort miniszter ő Exjá azt mondja: igen ez a ti költségvetésetek, — ebből én ennyi és ennyi ezer frtot fizetek, — de csak ugy, hogy a jövőhagyott költségekből le vonok husz százalékot, azonban ti csak fizessétek ki egészen a tanítókat, a szállásbért, fűtetek, takarítások stb. A tanítóknak pedig meg van a fix fizetése — papiroson, de vajmi nehezen jut hozzá tényleg. A város kasszája is bőjtölget, — a tanító is, ha már jövedelem, nincs, — nézheti az eget egy, sőt két-három hónapig is, — míg valahogyan teljes fizetését — részletekben ugyan — kikapja. Hát ez oly dolog, — hogy nem válik a státusnak sem előnyre: sem diszére. Már ezt nem lehetett el nézni s azért a keserves hangú a felterjesztés szépen elment.

Igy jöttünk bele ismét a keserves dolgokba s azért teljes resignatioval hallgattuk meg a kérelhetlenül szigorú Tribusz kir. ügyész előadását, kinek hat tömlőcz van a keze alatt s abban október utolsó napján is 165 elítélt fogoly ülte bűneinek büntetését és 52 delinquens, — kiknek valószínűleg az olvasatlan huszonöt magyarófa megfelelő kura volna. — csendes kontemplatióba merülve gondolkodott azon, hogy mit hazudjon a vizsgáló bíró előtt — s azután, ha kikerült: mi módon szerezze meg újra magának ezt a jó ingyen szállást, fain kosztot és

barátoságos társaságot. az ügyész ur biztosít azonban, hogy nem minden vendége van megelégedve atyai gondoskodásával; — egyik-másik meg is szokik, mint pl. a mult hónapban, a miért aztán a szegény börtönörök szenvednek meg. ők is dutyiba kerülő, de csak „fegyelmi” uton. A „ezim”, minek alapján zárják valakire a börtön ajtót, — kétségtelenül sokat változtat a bezárás tényének keserűségén; de a következmény mindegy, akár carcerbe, kerül az istenada, — nem a maga ura többé. — Hadd javuljanak az erkölcsői.

Még csak Dr. Magyari protomedikust kellett meghallgatnunk, ki — mire rá került a sor, rendesen végig olvassa nagy lelki nyugalommal a szerkesztőség összes „ujságait”, — pedig az alatt egész kényelemmel megírhatta volna helyette ezt a referátát. — Mindég borzadok az ő jodoform, chloroform, karbolsav és chlor-mészszagu jelentéseitől. A nagykaszás aratás: rideg számokban kifejezve, a járványok haláltáncza Dans macabre szerű futamokkal s községről községre való ugrásokkal jelezve, egészen megriaszt. Micsoda tehetetlenségérzete kell, hogy megszáljon, ha azt halljuk, hogy pl. ronesoló toroklobban 53 beteg közül 43 halt el; hogy Marosujvárt, ebben a kis minta-községben 47-en estek vörhenybe s ezek közül 6 pusztult el! — A 4 rendezett tanácsú városban, t. i. Abrudbányán, Gyulafehérvárt, Nagyenyeden és Vizaknán 68-an haltak meg, 14-el többen, mint szeptemberben. — s végül bezárja előadását a megyei kórház olyton-növő betegforgalmának közreadásával, mely szép fgyakorló iskolája lehet még dr. Farnos Árpádnak, Purjesz professzor volt assistensének is; — hát mondom — én mindezt oly hidegvérrel, — a mint recitalva lett, — le nem írhatom s azért örömmel jelezhetem, hogy főispán ő mlta a gyűlést ezután csakugyan befejezettnek nyilvánította s így mindnyájan, — kinek egyéb dolga nem akadt, — kishéttünk a friss levegőre szabadabban lélekezni. — Nagyon jól esett.

Még egy s más úti naplóból.

— A sz. Márk tere; életmódunk. —

Olyan vagyok, mint a gyenge színésztársulat bajba esett igazgatója; az „utolsó” előadás jól ütven ki, még egy „legutolsó” hirdeté kiadásból magát már megmelegültnek hívó jámbor népek; azzal a különbséggel, hogy én nem tudom, jól-e, vagy rosszul ütött ki „utolsó előadásom”, s mindazáltal merész tolokodással újra hozzá fogok még egy „legutolsóhoz”, az olvasó közönségnek s talán a tisztelt szerkesztő uraknak is az általános rémületére. — Megindult az esőzés nincs, se' hossza, se' vége. Megindult csevegésem vízőné is, a ki megindította, állíts is meg, ha tudja! . . .

Elég az hozzá, hogy Velencében vagyunk . . . Még most is? kiált fel boszankodva valamelyik „nyájas” olvasóm. Oh bár lehetnék most is ott! felelem sohajtra vissza. Hiszen, a miért téged három hónapig keresztül hetenként egyszer Velencével megkínóz a „Közérdek”, nem kell azt gondolnod, hogy három napnál sokkal tovább időztünk volna Velencében; tényleg — fájdalom! — még három napig sem lehetünk csodás világában. Talán, hogy nem lakhattunk jól oly rövidre szabott idő alatt Velence érdekességeivel, — épen annak köszönhető uti táskánk kiapadhatatlannak látszó ömlengéseit. Vagy talán, hogy helyre akarjuk hozni sorsunk irántunk tanúsított szűkmarkuságát pazar bőkezűségünkkel ártand, — még az is meglehet szerencsétlen olvasóm. Még ártatlan áldozatnak is tekintheted magad, kin kidühöngjük szenvedett méltatlanságainkat és boszankodásunkat sorsunk mostohaságán. Akárhogyan is, de annyit bizonyos, hogy te, ártatlan olvasóm, útleírásaink arányátjának szánalmas áldozatja vagy.

De vigasztalódjál! még csak pár óránk van a viz-utezájú városban. Megfuttuk a szép művészetek akadémiáját, hol sokáig elállunk a Tizián mennybemenő Máriaja előtt, e bájos alkotás előtt, mely még a belépőbe is látszik az ajtókon keresztül, míg végre a mellékesportokot elfedi az ajtó és a fal, s csupán a Mária égi kőjől pirosuló arca és az őt körülfogó ég narancssárga ragyogása csillog szemünkbe. Még egy pillantás e mennyorszára s rohanunk az érkező gőzörsre s azon a nemzeti múkiállításhoz. Valami harmincz, képpel és szoborral telerakott terem zsebhasztja el látó és gondolkodó szervünket. Mintha az Alpokat másztuk volna meg, úgy reszket térdünk a keserves munka után. 5—10 napra való benyomást két óra alatt magunkba szedni, valóságos büntetés, valóságos kínzás az emberszemlel erejének. Kiválik egy-egy élet és tájkép, ki főleg egy pár szobormű, (az olaszok a bécsi és müncheni nemzetközi múkiállításon is 1882. és 83-ban szobraikkal tüntek ki) pl. Nonno Urbano Krisztusa a sáttánnal, s még több megdöbbentően eleven, drámai alkotása; de az egész hajtsa csak fájdalmat és bosszúságot okoz, mint a szomjuságot reszkető állatnak, ha kocsis midőn már ajka a hűsítő forrást izelni kezdi, tovább hajtsa csattogó ostorával. A mi kocsisunk, a sors is túrelmetlenül sürgetett. Siettünk a lehangoló képzelmek után a Lidó sziget tengeri fürdőjével üdíteni fel idegenket. Mindenkinnek, ki valaha Velencébe eljut, lelkére kötöm, hogy el ne találja mulasztani e kedves és egész séges kirándulást. A tengerbe kilométerre benyuló lágy fűvényszőnyeg derékig érő, folyton erősen hullámozó vízzel, a mind két nembeli fürdőző közönség tarka-barka ezer

TÁRCZA.

A nagyenyedi ref. templom története

a' 16-, 17- és 18-ik században.

(Folytatás.)

Sőt az esperesi hivatalával járó teendőket szorgalmasan és pontosan végezte is. Egyházmegyéje hilközségeit az egyházlátogatás szokott idejében, minden esztendőben személyesen megvizsgálta.*)

Deézi irálya eszmékben gazdag, mélyen átgondolt, emelkedett, kenetteljes, de azért könnyen megérthető. Kora írónak szokását követve, fogalmazványaiában a deák-szavakat sürten használja s e tekintetben elődje Szigeti Gy. István iskolájához nem tartozott.

Kézírásának vonásai határozottak, betűi inkább kerekdedek, tiszták, könnyen olvashatók.

*) Deézi, mint püspök-esperes 1768. febr. 6-án megvizsgálja a miriszlói eklézsiát. A miriszlói hívek Deézit, mint püspök-esperestőlük telhető kitüntetéssel és hívellyességgel fogadták s derekasan megvendégelték. Tiszt. Sándor János miriszlói ref. lelkes aa. szives közlése alapján, mint kuriozumot, ide jegyzem ezen egyházlátogatás számláját szösz szerint, a mint az, az akkori miriszlói pap Fejérvári György által Naplóba vezetett. — Im a számla: „a bevett s eddig megtartott szokás szerint p a t k ó p é n z t adtanak öt sustákok = 60 denár, husz vettenok nyoloz poltrát = 24 denár, borsot három poltrát = 9 denár, safránt két poltrát = 6 denár, szerecsendió-virágot is két poltrát = 6 denár, rizskását félfontot faeit 9 denár, 6-bort nyoloz poltrást a g o m b á s i f o g a d ó b ó l két kupát s egy fertályt, mely téssen ötödfél sustákok = 54 denár, másfél fertály pálinkáért adtanak hat poltrát = 18 denár. Avasért adtanak 6 denár, olvasztanivaló szalonnáért egy poltrát = 3 denár. hűs tejet is vettenok egy poltrát = 3 denár, egy kövér tyukot négy poltrát = 12 denár, egy kolbászáért Hegedüs Istvánnak 6 denár, kenyérért adtanak négy poltrát = 12 denár”. Megjegyzendő, hogy három denár felett meg egy mostani krajczárnak.

A kor színvonalán álló tudományos képzettsége megfelelő társadalmi műveltséggel párosult. Előtte a legmagasabb körök ajtai is mindig nyitva állottak s szívesen látott vendég volt, bármily magasabb körben jelent meg. Hívei, paptársai ritka képzettségeért, kiváló tehetségeiért egyfelől, másfelől tisztá, egyenes jelleméért, előzékeny, szívélyes bánásmódjáért nemcsak nagyrabecsülték, — de őszintén szerették is. Hogy hívei nagyon szerették, — bizonyítja azon körülmény, miként élte utolsó éveiben, mikor már előrehaladott kora miatt testi szervezete meggyengült, mellette káplánt tartottak s azt saját zsebköböl fizették.*)

Életrőja Z. Bodó Sámuel püspök azt írja, hogy D. Lázár György 1773. okt. 25 én halt meg. — Ezen feljegyzése határozottan téves adatot nyugszik.

Deézi naplójában még sajtákezüleg tett feljegyzéseivel számol, hogy „H e l l o s s b e l i, K i s f a r k a s p a t a k b e l i é s N a g y f a r k a s p a t a k i” szőlőinek műveltetése 1774-ben külön-külön mennyibe kerültek. Sőt még 1775-ben is jegyez naplójába.**)

Legutolsó Naplójegyzete 1775. márcz. 10-ről szól, igen valószínű tehát, hogy ez a n a g y p a p az 1775-ik év tavaszán halt el, mintegy 65 éves korában.

Deézi 34 évig volt az enyedi egyháznak őszintén szeretett és nagyrabecsült papja, 17 évig az enyedi egyházmegyének nagytekitélyű esperese és 7 évig az erd. ref. státusnak kiváló püspöke. — Porai az enyedi reformátusok temetőjében nyugszik.

*) Naplója utolsó lapjainak egyikét ezt olvashatjuk: „Anno 1774. die 10. Aprilis. Egyházi Kis Mihály uramtól percoipáltam Káplányi fizetés emben 100 m. forintokat.

**) Naplójának egyik lapján ezt találjuk: „NB. Kezdet Bodor Gyula N. Legénye bereiválni 4-ik márcz. 1776.”

Hermányi elhalálása után, a 2-ik papi állomás Csernátóni Vajda Sámuel foglalta el.

Csernátóni életére vonatkozólag csak igen kevés feljegyzés birtokába juthattam. Atyja Csernátóni V. Sámuel, a kézdi egyházmegye egykori esperese volt és Cs. V. Péter deézi pap, esperes s később erdélyi ref. püspök-testvérbátyja.

Ő, valamint bátyja Péter, az enyedi főtanodában tanultak s iskolai tanulmányait Sámuel is szép sikerrel végezvén, pár évet a külföldi egyetemeken töltött.

Hazájába visszatérte után a papi szolgálatot Enyeden kezdette-e, vagy megelőzőleg szolgált még valahol? nem tudhatni. Ha szolgált is, ezen szolgálata csak rövid időre terjedhetett, mert az enyedi 2-ik papi állomásra rendszeren fiatal életkorukban levő papok hívtattak meg. Tény, hogy az enyedi egyház 2-ik papi állomását az 1763-ik év őszén foglalta el.*)

Az enyedi egyházmegye Hunyadi Abacs János helyére, ki 1773-ban esperesé lett, jegyzőjeül választotta. Deézi L. György elhalta után 1775-ben az első papi állomásra vitetett elő.

Csernátóni, D. Lázár György mellett jó iskolában volt ugyan, de Deézi papi hivatala mellett az esperesi

*) Az enyedi reformátusok és lutheránusok közös temetőjükből van egy porladó sark, melyről ezen felírás olvasható le. „V e e s i Ince István ref. pap s Esperes”. Ez a Veesi Ince István sem enyedi pap, sem az enyedi egyházmegye esperese nem volt. — Kétség alá nem jöhető adat birtokában vagyok, mely a mellett bizonyít, hogy Hermányi után Csernátóni hozott Deézi mellé enyedi egyik papnak. Az is bizonyos, hogy 1758-tól bekövetkezett haláláig, folytonosan Deézi L. György volt az enyedi egyházmegye esperese. Veesi I. István hol volt pap, melyik e-h-megye esperese s meghalni hogyan került Enyedre? — nem tudhatom meg.

főre menő csoportja: eredeti, pompás látvány és élvezet. Színházra is találunk az árnyas ligetben. — Mint Európa legtöbb nagy városában, úgy Velenczében sincs a nyár folyamán alatt érdekesebb, művészibb előadás. Többet ért annál a lombsátor alatt elköltött vacsoránk asztali zenéje, lévén eredeti olasz s nem sületlen operett; éltes nő és csinos ifjú leány játszottak hegedűn és mandolinon, még hozzá énekelve is olasz népdalokat.

De innen is elhajtott a repülő idő és a sipoló gőzösre szaladtunk. Már sötét volt. Pár kilométerre ott uszott előtünk a fényesen világított város. Messziről, az Alpok felől, egy-egy villámlás csillant meg az ég alján. Alig egy pár perc s ennek a hatásnak is vége s mi a Dogepalotánál állunk. Csak egy óra van az indulásig, sietünk felhasználni minden pillanatot; még egyszer s utoljára átengedjük magunkat a Szt. Márk tere csodás képének. A szeszélyes, többféle stíl zűrzavara: a templom, a dogepalota, a külön álló torony, a három oldalról körülvevő oszlopcsarnokos egyöntetű palotaszor, a parkzerű tér közből, mind más-más hatást tesznek a reggeli, a déli vagy esti világítás mellett; a varázs nő, ha a hold is halványan megegyeztözi a szögleteket, csucsokat s ember ember hátán nyüzög a ragyogó kirakatok előtt és a katona-zene mellett a kávéházak kis asztalkáinál. Most már éjfél felé közeledett az idő s nem lévén semmi ünneplőesség, üres volt az egész pompás szalon, melynek mennyezetét a csillagos ég alkotja. A nagy idők, elmúlt nagy események gondolata fájoan és lázasan megdobogtatja szívem. Még oly nagyszertű itten minden épület, s mégis mindenütt a mulandóság esendje, az idő legyőzhetetlen hatalma uralkodik. A toronyóra két emberalakja Miketz és Jáketz, ráutnak a tompán kongó harangra: halad az idő, feltartóztatlanul, elpusztul, a mi volt és a mi van. Mi is, fölébredve merengésünkből, végső bucsupillantást vetünk Európa e legesodásabb, legtündéribb terére, s hajónkra sietünk.

(Folytatása köv.)

LEVELEZÉS.

Abrudbánya, 1887. nov. 18.

Tekintetes szerkesztő ur!

Abrudbánya város összes hasznobereit folyó év 1888. január hó 1. s napjától kezdve három egymásutáni évekre folyó évi november hó 15-én nyilvános árverés útján hasznobérbe — országgyűlési képviselője közreműködése mellett kiadta, s még pedig oly szép eredménnyel, hogy az előző évekhez képest éventént a városnak 7003 frttal több bevétele van; a mi minden esetre a mai viszonyokhoz képest szép eredményekre jogosítja, az úgy is pénzzavarokkal küzdő várost, én, ki ezen árverezésnél jelen voltam, igazán dícsérettel kell kiemeljem helyettes polgármester Ternoveán János urat és Miski József tanácsos urat — az árverés tisztelettel vezetéséért; mert megvalloim több árverezéseknél megfordulok, de ilyen egyöntetűséget ritkán láttam.

Ezen alkalommal a tek. szerkesztő urral azt is tudatom, hogy Abrudbánya város pénztárossa és adószedője ellen hallomásom szerint adópénzek hűtlen kezeléseiért a helybeli kir. járásbírósnál bünvádi kereset adatott be, mely alkalommal a kir. járásbírósnak a vizsgálat folyamán alatt okmány hamisításnak is a nyomára jövé, tehát a pénztárost a törvény adta jogánál fogva, ez előtt egy pár hónappal letartóztatta, ezen letartóztatási idő alatt a városi tanács 1878. évtől egész 1886. év május hó végéig

s később a püspöki teendők intézésével is nagyon el lévén foglalva s élte utolsó pár évében el is betegesedvén, az egyház ügyeinek intézése nagyrészen az ő fiatal vállaira nehezült.

Enyedi papsága ideje alatt fedték újra a nagytemplomot 1774-ben, indult folyamatba és járt le a lutheránusokkal szemben a 2-ik orgonaper 1777-ben stb.

Csernátóni, mint enyedi pap halt el 1780. telén, 45—50 éves korában.*)

Egyházi beszéde, vagy más fajta irodalmi terméke nyomtatásban aligba jelent meg. Én legalább illet nem láttam, sem olyan feljegyzést, mely ilyenek létezéséről tenne említést, sehoh nem olvastam. Mint az enyedi kebli tanácsnak most említett és a főkonsistoriumhoz intézett felterjesztéséből olvasható, Csernátóni igen kedvelt papjuk volt az enyedieknek.

Csernátóninak néhány évig Baricz János volt a paptársa Enyeden.

Mielőtt azonban Baricz életére vonatkozólag mondhatnám el azt a keveset, mennyit felőle is megtudhattam, előbb szólnom kell e helyen a püspöki székhelynek Enyeden történt állandósításáról, mivel ez úgy az enyedi papi állomással s részben a papok életével is összefüggésben áll.

*) Az enyedi egyház kebli tanácsa 1781. január 7-től a főkonsistoriumhoz intézett felterjesztésében többek között így szól. „Már bölezen Exellentissimok előtt tudva lévő elhaltával lelkeink kedves pásztorának néhai tiszt: Csernátóni V. Samu Uramnak, szinte esztendeje telik, mióta mi szegény népes eceánk nagy turbája vagyon a mi isteni tisztelünknek, stb.

bezárólag az adószámolást, úgy a hogy megejtette, s bizony nem kevesebb mint 3220 frt 75 kr adóssikkasztás tűnik ki. Nem akarom fejtegetni, hogy kinek lesz kötelessége a hiányt pótolni, hanem tény az, hogy megtörtént s így most nem ártana egy kevésbé a városi pénztárba is beletekinteni, mert könnyen hiba lehet ott is a kréta körül, tekintve, hogy a pénztár ellenőrnének a városi képviselő testület már több versen meghagyta, hogy a megkivántató biztosítékot tegye le, s mind ez ideig a meghagyásnak nem tett eleget s pedig, ha az új pénztárnok a közgyűlési határozatnak eleget tett, miért lenne más kivétel, kár a közgyűlési határozatokat meghozni, ha annak eleget nem tesznek, hisz a jelenlegi pénztárnok sem lehet bizalommal ellenőrnével szemben.

Én, ki e nemes megye nagyságos alispánját fáradhatlan erélyéről ismerem, kinek közigazgatási megyéje és városai felvirágosása és jóléte szívén fekszik, nem fog kélni e tekintetben is a kedélyeket lecsillapítani.

Hiszem, hogy sokaknak nem fog tetszeni felszólamlásom*), hanem se baj! mert megnyugt azon öntudat, hogy minden hü polgárnak szent kötelessége várossa jólétét és felvirágosását szívén hordozni.

Egy árverező.

Városház szinterme, 1887. nov. 19.

Szerkesztő uraim!

Néhai való jó Arany János irá egyik szép költeményében: „Hadd sirjon a szív, ha itélni értetlen!”

E sor jutott eszembe önkéntelenül, mikor elfoglaltam helyemet a theologusok estélyén. Épp a kávéházból jöttem, hol egyik újságban olvasám, hogy X. Gizellát eljegyezte M. P. Áldás frigyökre! Hát én nagyon jól tudom, hogy valamely zsidóból magyarosodott riportert vágtá utána e kívánást, de hát ki az ördög hatalmazta fel, hogy áldást kívánjon a Gizella frigyére? — Átkot inkább, súlyos átkot félelmes riportert! Te nem tudod bizonyosan, hogy ki az a Gizella?

Egy ábrándozó, emlékkönyvekkel, noteszekkel körülbarrikádott nő. Elolvastam minden noteszét (tarka veleménykert), irtam az emlékkönyvébe — s ime mégis jegyes! Oh, harmatos egék, meddig nem szüntek meg sujtolni?

Nem is képzeli önök, hogy mennyire elbusultam volna magam, ha a theologusok nem rendeznek estélyt. De hát nagy kópék ezek a mi theologusaink. Földhöz vágta mindenféle „kát” (dogmatica, liturgica, biblica, symbolica, polemica etc.) s beállnak egy nap földi dolgokkal hivalkodóknak, penészes kurzusokat megvetőknek. Előrántják csak a minapában megalakult vonós zenekarokat s eljatsztják a „Honvéd-indulót” szabatosan, precíz velök. Félreértések kikerülése végett meg kívánom jegyezni, hogy ez a nóta nem valami rebellis dolog. Sokkal rebellisebb volt a Krismanits Vilmosné urhölgy szavalata. Ide kellett volna, hogy hozza Grünvald Béla az ő kedves Bylandt hadügyminiszterét. Ábrányi Emil, „Magyar nyelvét” (ily című költeményét) szavalta.

Furcsán vagyok én a Krismanitsné urhölgy szavalatával. E lapok és a közönség annyit dicsérelt már, hogy legfeljebb ismétlésbe esnék valamit mondani róla. Mert kérem alásan e költemény szavalásában egyszer dallamos,

*) Mi pedig éppen pártoljuk az ilyen felszólalásokat, ha maga idejében és esakis a közügy javáért tétetnek. Reméljük is, hogy valahára csak tul teszi magát minden város és község, — elsősorban pedig Abrudbánya város képviselője a személyi érdekeken s rendezőhöz ügyeit a tapasztalt érdemek és képességek méltánylása mellett jó egyetértéssel.

Szerk.

Az erdélyi ref. püspökség székhelyének állandósítása Nagyenyeden.

Miután a 17-ik század végéig az erdélyi ref. status semmi olyan természetű vagyon felett, mely a püspöki fizetés alapjául szolgálhatott volna, nem rendelkezett, a püspök valamelyik egyház rendes papja volt s a csekély püspöki járandóságok mellett azon egyház papi jövedelméből élt s egyházközsége kebelében lakott.

A püspöki székhely állandóságának hiánya, az Egyház kormányzására vonatkozólag igen természetesen sok tekintetben hátrányosnak bizonyult. Ugyanis nem egyszer úgy történt, hogy a püspök Gyulafehérvártól, mint a ref. valláson levő erdélyi főurak akkori rendes gyűlhetétől messze távol eső, valamelyik ekklesiában szállásolt, mely körülmény a gyakoribb érintkezést s az Egyház kormányzására vonatkozó ügyek szükséges megbeszélhetését, a rozkalekedési utak és kezdetleges postai viszonyok miatt igen megnehezítették.

E mellett a folyton gyarapodó s igen féltett püspöklevéltár is, a rendszeren nagyon gyarló falusi papok lakoban nehezen volt elhelyezhető s e mellett tűzveszélynek s másfajta romlásoknak nagymértékben ki volt téve. De meg egyik püspök elhalta után a következő püspökhöz átköltötése is bajjal járt s mindannyiszor teljesen indokolt aggodalomra szolgáltatott a Status nagyjainak okot.

Ezek s még több más hasonló természetű okok az erdélyi ref. Status világi és egyházi nagyjait azon gondolatra vezették, hogy mielőlt lehetségessé válik, a püspöki székhelyet valamelyik központibb helyen állandósítsák.

Ezen gondolat keresztülvitele, a néhai Gilányi Gergely által az erdélyi ref. status részére hagyományozott ingatlanok birtokba vétele után lehetségessé is vált. A mint ezen birtok az erdélyi ref. Egyház birtokába ájtott, a Status intézőkörei a püspöki székhely állandósítására vonatkozó régi tervök megvalósítását hosszasan nem is halogatták. Ugyanis a Gilányi-féle kegyes alapítvány birtokba vétele után alig pár évvel, az 1682 ik évben, I. s Apaffy Mihály fejedelemtől vett utasítás folytán, a Status világi és egyházi nagyjai Gyulafehérvárra gyűltek össze s elhatározták, hogy: jövőre az erdélyi ref. püspök állandó székhelye Gyulafehérvárt legyen. Az akkori püspök s egyszersmind gyulafehérvári pap Tofeus Mihály a Gilányi-féle ház felerészébe költözködék be s a gyulafehérvári határon található Gilányi-féle fekvőségeket, továbbá a b.-bocsárdi és serédi részirtokokat vegye át s mint püspök haszonélvezze halála bekövetkeztéig, ezután pedig haszonélvezzek a következő püspökök.*)

szívethódító volt a hangja, mint az asszonysírás, majd viharos, mint a férfi harag. — Mintha csak vér helyett higany keringett volna ereimben. Éreztem, hogy szenvedélyes és lázas véremnek jól esne egy kis pikánsabb dolog is.

Ez obajomnak János Zoltán ur tett eleget felolvasásával. „Bál előtt, alatt és után” ezimel olvasott műve annyi élönkséggel, frissességgel, szellemmel volt megírva, hogy külön is siettem felolvasónak gratulálni. Így, így kell nektek kufár lelkű mamák (tisztelet a kivételeknek!) hiu, esztelen leányok! Gizella is épp ilyen volt. Bárcsak elolvassná.

János ur felolvasását zene követte, a főiskolai vonós zenekar által előadva.

Bartha Lajos ur Gyulai Pál „Horatius olvasása közben” című költeményét szavalta. Minek ne hódolnék neki is? Hiszen előadása egyike volt a legszebbeknek. Az átgondolás, a figyelmes tanulmányozás, a kerekded gesztus, a csengő hang azá tették.

A theologiai dalkar éneke rekesztette be az élvezetes estélyt. Erről akkor, mikor hangversenyük lesz deczemberben.

És? És tánczoltak éjféltáinig olyan kitarással, színporkázó jókedvvel, hogy jó magam is szinte közéjük elegyedtem. Oh, Gizella, ha nem ismertelek volna, úgy most én is járnám itt jókedvvel, vidáman azzal a szőke-barna lánygyal, ki téged is, Irmát is, Annát is stbit is feledtet.

Bojács.

A „holland” Madács.

(Vége.)

A művészre vall sz a körülmény is, hogy e megoldás, nem „deus et machina” történik, hanem igen nagy elmésséggel van előkészítve. Lucifer, az álom kezdetén, bizonyos tisztelettel és félelemmel vegyült csodálkozást ébreszt maga iránt Ádámban, ki érzi, hogy ő a gyengébb, kisebb és ha ellentállást kísért is meg, azonnal meghunyászkodik, nem érezvén magát elég erősnek a gonosz fondor okoskodásaival szemben. Azután, — mint a Kepler scenában — pajtáskodásig viszik, némi bizalommal Ádám részéről, de lassanként kezdi őt Lucifer hideg gunyja ellenszenvvel elöltöteni; a legutolsó jelenetekben Ádám már el van keseredve, beszédében többé nem a csodálkozásnak, hanem a bosszankodásnak, sőt egy még öntudatlan nyilatkozó, de folytonosan gyarapodó többség-érzetnek hangja szól hozzánk. „Ez az idealizmus felébredő szellemek — mondja ironó, — mely egy cynikus mosolygó világnézet által ezerszer letiporva, végre mégis érzi, hogy ő az erősebb; érzi, hogy a fenséges nem ha jolhat meg a profán előtt, hogy a megvetően gunyolódó értelem-böles többsége mindig csak egy Kobold az ideális hit Kyklopával szemben. . . Nem valamely határozott ideal, — mert az idealizmus idői formái, melyeket Ádámban az emberiség megvalósítani igyekszik, mind meg-hiusulnak, — hanem az idealizmus szelleme, a szellem, mely magasabbat keres, mint saját vágyainak kielégítését, mint önző elveket, — ez diadalmaskodik Madács művében.”

„A magyar költő — így folytatja ironó, — nem vezet vissza az emberiséget fájdalomból a boldogságra, mint Dante és Milton; az elveszett paradicsom nem nyertik vissza; sem igórt, sem biztosítas nem szólnak Ádámban, csupán egy komoly szó, egy parancs, de a melyről érzi és tudja, hogy ő azt betöltheti: „légy jó!” Jó lenni, a jóért magáért, a szív ösztönéből, jó, mert szegyenérzete tiltaná másnak lennie: ez az ő feladata a

mányozott ingatlanok birtokba vétele után lehetségessé is vált. A mint ezen birtok az erdélyi ref. Egyház birtokába ájtott, a Status intézőkörei a püspöki székhely állandósítására vonatkozó régi tervök megvalósítását hosszasan nem is halogatták. Ugyanis a Gilányi-féle kegyes alapítvány birtokba vétele után alig pár évvel, az 1682 ik évben, I. s Apaffy Mihály fejedelemtől vett utasítás folytán, a Status világi és egyházi nagyjai Gyulafehérvárra gyűltek össze s elhatározták, hogy: jövőre az erdélyi ref. püspök állandó székhelye Gyulafehérvárt legyen. Az akkori püspök s egyszersmind gyulafehérvári pap Tofeus Mihály a Gilányi-féle ház felerészébe költözködék be s a gyulafehérvári határon található Gilányi-féle fekvőségeket, továbbá a b.-bocsárdi és serédi részirtokokat vegye át s mint püspök haszonélvezze halála bekövetkeztéig, ezután pedig haszonélvezzek a következő püspökök.*)

Gyulafehérvárt is laktak az erdélyi püspökök, mint állandósított székhelyen. 1682. éven kezdődeleg 1716-ig.

A Bécsben székélő kormány 1715-ben a magaslaton melyen Gyulafehérvár város nagyobb és kiválóbb része terült el s feküdt a ref. püspöki lak is, erősséget kezd-ven építeni, Steinville generális 1716-ban a püspökre ráparancsolt, hogy lakásából költözködék ki, mert az erősség számára kiszemelt területen, a vitézi renden kívül, még csak egy magyar embernek sem szabad lakoznia. A püspöki lakért Ó Felsége a Császár, a méltányos kárpótlást meg fogja fizetni.

*) Lásd: Bod Péter „Smirai Szent Polikárpus” 129. l.

nyonsírás, majd csak vér helyett... hogy szenved... kis pikánsabb... eleget felolvas... el olvasott műve... volt megírva... íni. Így, így... kivételeknek!)... volt. Bárcsak... főiskolai vonós... olvasása köz... ne hódolnék... legszebbeknek... a kerekded... be az élvezetes... lesz deczem... kitarással, szí... te közéjük ele... volna, úgy most... a szöke-barna... tbit is feleltet... Bojánas... hogy e megol... nem igen nagy... lom kezdetén... csodálkozást... a gyengébb... nnal meghu... ek a gonosz... mint a Kep... i bizalommal... lucifer hideg... jelenetekben... öbbé nem a... sőt egy még... padó többség... izmus feléb... gy cynikusan... végre mégis... ges nem ha... en gunyolódó... bold az ideális... ly határozott... yeket Adam... mind meg... e, a szellem... k kielegítést... h művében."... nód, — nem... a boldog... paradicsom... ztosítás nem... egy parancs... lhatati: „légy... éből, jó, mert... feladata a... lehetséges... Egyház bir... óki székhely... sítását hosz... ány i-í é l e... pár évvel, az... tól vett uta... gyjai Gyula... y: jövőre az... Gyulafehér... zszersmind... a Gilányi-... ekvőségeket... kókai vegye... a bekövet... a következő... püspök, mint... leg 1716-ig... a magaslato... válóbb része... séget kezd... ban a püs... jék ki, mert... titzi renden... bad lakoznia... áltányos kár...

földön, ezt éneklék neki az angyalok... Madáchnak az emberről való felfogása egyezik az itáliai humanizmus ama felfogásával, mely Istent így beszéli: „Ime, én oly lényre teremtettelek téged, mely sem nem csak égi, sem nem csak földi, mely nem csupán halandó és nem csupán halhatatlan: hogy lennél te a magad független teremtoje és ura Éva; elfajulhatsz állattá és formálhatod magad Istennek szentelt lényre.“ Madáchnál is szabad az ember a neki megszabott körön belül arra nézve, hogy magát magasabb lényre formálja, vagy lealázza; bár életkörülményeit külsőleg meg nem változtathatja, bár korát nem reformálhatja, de mégis teheti azt, a mi minden időben jónak marad: lelkesülhet önzetlen elvekért, érettség hozhat áldozatokat és munkálhat. E felfogás, mely a boldogítást a boldog lét elé helyezi, az, mellyel az ember az életet át küzd és a halálban nyugodt, mert a herczot megharcolva, kötelességét betöltve tudja de ez — ideális és nem pessimistikus felfogás.

Ezzel a műre vonatkozó érdemleges tárgyalását bevégi irónónk. A következő pár lapon az eddigi reflexiók által kölcsönzött benyomások alapján meleg hangon emlékszik meg az író genialitásáról, melytől oly sokat remélhettünk volna még, melytől a költészet fenséges virágainak oly gazdag kincsét várhattuk volna még, ha „genie bimboja nem bujna oly gyakran viharok között elő, melyek akkor török ketté a szart, midőn szirmait a legteljesebb szépségben kezdi kifejteni.“ Mily sok képet szólíthatott volna még a multból a költészet friss életére az az „ecset“ mely oly páratlan plasztikával festé meg Pharaoban a dlespotizmust, a minden kor és nemzet despotáját, mely a római jelenetben, Sergiolus lakomáján vendégeskedő kéjvágyban, hitelenségben és cynizmusban oly nagy historiai érzékkel rajzoló azon elemeket, melyek Róma bukását előidézték, de egyszersmd a keresztényiséget is diadalra segíték, mely úgy itt, mint a forradalmi jelenetben, egy egész korszak szellemét tárja fel előttünk, más helyt meg, — mint a Kepler scéna Radolf császárában — pár vonással egész jellemképet domborít ki! Hiában! A megdermedt ujak kiejték a hangszert, melynek accordjaiban még soká lehetett volna gyönyörködnünk. De a halál itt nem enyészett; Madách örökre halhatatlan marad művében, melynek helye azon alkotások között van, „melyeknek költője akkor, midőn nemzetét nemesíté, egyszersmind internationalisálá szesz.“ Irónó is azon ohajtással adja át a munkát nemzetének, hogy ébresszen ez itt is szeretetet az idegen költő iránt, hogy győződjenek meg honfirtásai jogosságáról ama követelésnek, mellyel a költő nemzete fellép, midőn azt kívánja, hogy Madách is a nagy mértékkel mérésék, „mellyel az emberiség azokat, kik legmagassabban állnak, mérí.“

Igy végzi fordító költőnk a bevezetésben felöltet kérdésekre vonatkozó fejtegetéseit, melyeket én — azon reményben, hogy nem végzek haszontalan munkát, — részben szószertint hűséggel tárek fel e lapok t. olvasói előtt. Tettem ezt azért, nehogy — az anantomus manierjában járva el — csak egy vázat állítsak olvasóim elé, mely semmit el nem árul azon szikrából, melynek villanyos útjei egykor mozgatták; tettem azért, hogy a gondolkodás magas spháráiban játszi könnyűséggel röpkedő szellem geniálitása mellett, a klasszikus színekkel rajzoló művészt is látni engedjem. Jól tudom, hogy a művésznak gyenge tolmácsa voltam, de hát, a feladat e részének megoldása egy fájdalom, — nélkülözött költői tollra várt volna. Célomat azonban, ugyhiszem, minden esetre el-

Püspök K o l o z s v á r i István a püspöki lak elvétele ellen tiltakozott ugyan, de végre is a hatalom parancsára előtt meg kellett hajolnia.

Ugyanekkor vétettek el a gyulafehérvári reformátusoktól: a templom, két papi lak, iskolahelyiség stb. — melyekért, valamint a püspöki lakért is a megígért kárpótlás soha ki nem fizetett.*)

Az öreg Kolozsvári Istvánnak tehát nem volt mit tennie, mint felpakolni a püspöki levéltárt s azzal Gyulafehérvártól bucsut venni. Ezt is tette. Odahagyta Gyulafehérvárt s átjött Nagynyedre, hol néhány hónapig szállalt is.

E szerint az erdélyi ref. püspökségnek állandó székhelye ujjog nem volt. Ismét a régi állapot következett be, hogy t. i. a püspök lakott azon egyházközségben, melynek papja volt.

A mint a Szigeti Gy. István életére vonatkozó közleményben már említve volt, az erdélyi ref. főkonsistorium még 1740-ben megkísérelte, hogy a püspöki székhely ujjog állandósíttassék, még pedig ekkor már nem Gyulafehérvárt, hanem a Bethlen-főtanoda székhelyén — Nagynyeden.

Azonban a főkonsistoriumnak e czéla irányuló törekvése, legkivált Szigeti váratlanul elhunytja miatt, ekkor nem sikerült s a püspökség Erdélyben, még négy évtizednél több időn keresztül, v á n d o r l ó állapotjában maradt.

(Folytatása következik)

*) Lásd: „Smirnai Szent Polikárpus“ 159 l.

értem: sikerült teljes megnyugvást keltenem olvasóimban arra nézve, hogy költészetünk e virága Wallis kezei között nem hullatta el szirmait. Kritikai megjegyzésektől is távol tartám magam, nem vágyódván az ezzel járó dicsőség kétes értékű pálmájára. Hadd, próbálja meg, a ki jobban tudja!

Csak annak felemlítésére szoritkozom még, hogy a mű, mely julius végén körülbelül 5000 példányban jelent meg, már második kiadásra vár. És e körülmény is sokat mond, tekintetbe véve, hogy a Muzsáinak oltárán különben szivesen áldozó, de parányi holland nemzeténél ama számok — e tekintetben — szokatlan magas összeget képviselnek.

Az irónőre nézve pedig, mint érdekes jelenséget említhetem fel, hogy valamint nem ez alkalommal képviseli először hazájában irodalmunk érdekeit, úgy alapos kilátásunk van rá, hogy a „tragedie van den mensch“ et Arany, Tompa és Petöfi költeményeinek átültetése fogja követni. Ugy tudjuk, hogy utóbbinál nem sokára egy a szabadságharc történetével is részletesen foglalkozó tanulmányt fog Wallis világgá bocsátani. Koronazza áldás működését, hogy zengjen a dal tovább is a magyar költészet geniusának dicsőségéről! Józsa Zsigmond.

A nagyszzebeni magyarságról. *)

Dr. Boros Gábor-tól.

A legelső nagyszzebeni magyar naptárban, — vélekedésünk szerint — jogosan foglal helyet a nagyszzebeni magyarság arculatának ismertetése. Ezért hódoltam oly kész örömmel e naptár érdemes szerkesztője, kedves kartársam azon felhívásának, hogy az alábbi néhány sort megírjam.

Igenytelen sorainknak czéja nem az, hogy politikai, nemzetgazdasági, ipari vagy más hasonló kérdések utján fejtegetessük a helyi magyarság fontos misszióját. Ezt kötelessége tudni e lismerni minden józanul gondolkodó hazafinak. Óhajtatunk e rövid közleményvel nem több, mint az, hogy tudják meg a helyi magyarságról hazaszerte: mi volt, mivé lett és mit akar a jövőben?

Magyarságunk munkálkodásáról szoktak ugyan egyet-mást közleni különböző lapjaink, de e közlések sokkal szorványosabban, sokkal összefüggéstelenebb, hogy úgy mondjuk rendszertelenebb módon látnak világot, hogyszem azok nyomán a még oly igazán érdeklődő is kellő tájékozottságot szerezhetne róla.

Azt akarjuk tehát, hogy mi, a kiket sorsunk e földre juttatott, komolyabban irányozzuk a figyelmet belső állapotainkra, hadd lássa a világ: minő irányban mozognak és mozognak, mondja ki tetteinkre helyeslést vagy anathémáját, igazítson a helyes utra, ha letérünk róla, bátorítson erkölcsi súlyával, ha szükségünk van rá, ismerje el, ha mi jót tettünk és teszünk, s javítson, ha tévedtünk.

Az 1887-ik évvel éppen kerek félszázada járt le annak, hogy itt Nagyszzebenben a magyar szellem felütötte fejét. Az 1837-diki, Kolozsvárról ide áttett országgyűlésnek köszönhető, hogy utat nyitott e városba a magyarságnak. Akkori főuraink s velök az értelmiség, ha nem is hosszú ideig, de legalább is az országgyűlés tartama alatt, akarva nem akarva, itt időztek e város falai között, hogy tért nyissanak a szabadabb, emelkedett magyar szellemnek, esiszottabb társadalmi érintkezésnek. A főurak példája magával ragadta a polgárság különböző rétegeit s a fölvillanó szellem ereje rést ütött a szűzség addigi zárkózottságán. A nemzeti szellem ifju, életörös faja egyre mélyebbre ereszté gyökérszárait s a társulás ösztöne is fölébredt a feledhetetlen emlékü, derék hazafiak lelkében. Fenkött lelkük csakhamar átlátta, hogy a nemzeti érzés leghathatósab ébresztője, fenntartója és ápolója a nemzeti nyelv. Figyelmüket egyenesen irodalmunk termékeire fordították s magán természeti összefüggéseik alkalmazásával ezekből olvastak fel, vagy szavaltak el egyes jelesebb részeket. Nem akarunk nevéket emlegetni sem ama régi, sem a későbbi korból, mert nincs terünk arra, hogy valamennyi érdemest elősoroljunk, de föl kell ujtatnunk Péterfi Antal tartományi főbiztossági írnok emléket, a kinek keblében legelőször szülemlett meg az a hatásaiban kiszámíthatatlan eszme, hogy irodalmunk remekait könyvtárra gyűjtöessék, hogy legyen itt a magyarság kitűzött helye, a hova felolvasások s feszelen társalgás végett összegyülekezhesék. Ezen eszme egyszerre szabatosabban körülvonlotta a nagyszzebeni magyarság tevékenységének irányát s habár teljes megvalósítása még maig sem sikerült, mindazáltal 1845. április 3-án felsőbb helyen megerősített alapszabályok szerint megalakult az első nagyszzebeni magyar társaság a: „N a g y s z e b e n i M a g y a r O l v a s ó E g y l e t.“ A czél ezentul kizárólag a kölesönkönyvtár használatában foglalható össze s jöllehet a politikai viharok, majd a kényszerített csendesség nem csekély mértékben benitották meg az érdeklődést, ámdé a hazafiság s áldozó készség a még oly nehéz küzdelmek közepette is megmaradt s ha egyebet nem tehetett, legalább megmentette, megőrizte a mármár jelentékeny magyar könyvtárt.

A helybeli magyarságnak ezen egyesületben kifejezésre juttatott czéja ugyanaz maradt mintegy négy évtizen keresztül, de e keblek évről évre inkább érezték, hogy a kölesön könyvtár használata egy-magában távolról sem felel meg a kor követeléseinek s azért kibővítették az egyesület ügykörét nyilvános, népszerű felolvasások által. Nem volt ez egészen új gondolat az egyesület körében, mert hisz, mint érintők, a legelső években is alkalmazták e nemesítő eszközt, hanem a miben akkor még csak egyesek részesülhettek, az most az egész magyarság közös kincsévé lett.

Jelentékeny haladást jeleznek e felolvasások, illetve előadások, a melyek tíz év lefolyása után számban jóval felülhaladták az ötvenet, felöltették az állami, társadalmi, magán élet, tudomány és művészet legkülönbözőbb ágait, általánosakká tették azon eredményeket, a melyekhez máskép eljutni sem ideje, sem alkalma nincs mindenkinek, de a melyekkel ismerősöknek kell lennünk, ha nem akarunk messze maradni a felvilágosodás villámvonata mögött.

S a mint ezen újítás életbe lépett és tért hódított magának, magyarságunk a nemzeti érület, hazafias szellem ébrentartására újabb intézkedéseket tett, megalakotta a Műkedvelő társulatot és D a l k ö r t, amaz a magyar színművészet gyakorlása, terjesztése, emezt a magyar dal és zeneművészet érdekében. Éveken át működtek s működnek e társulataink kitaróan, szorgalmas buzgósággal, becsülettel, dicsőséget szerezve a magyar névnek.

Ámdé bármily odaadólag és díszrelesen fáradozott mind e három, alapszabályaikban körülírt szűk körük nem volt képes arra, hogy a helyi magyar társadalomra nézve a szellemi emelkedés állandó góczpontjaivá váljanak, működésük kitartóan, órákhoz volt kötve s az egytérzést maradandóvá egyik sem teheté. Pedig ennek szükség-

*) Az első nagyszzebeni magyar naptárból.

gessége egyre hangosabban nyilvánult. A kik az érzelmeiben rokonoknak érezték magukat, kénytelenek voltak e tudattal beérni, mert hiányzott a szakadatlanul egybefűző káposz; derék iparosaink foglalkozásuk természeténél fogva majdnem oda voltak dobva az elnemzetietlenségnek, ha csak erős hazafias érzésük meg nem menti e szomorú állapottól; közös czélok, közös érdekek kezdetek fölszínre kerülni, a melyeknek megvitatására azonban nem volt hely, sem alkalom.

Ezek voltak nagyjában azon indító okok, a melyek magyarságunkat 1882-ben arra ösztönözték, hogy egyelőre áldozat árán is, középpontot teremtsen a magyar kulturának. Így alakult meg a jelzett évben P o l g á r i k ö r, mely a tagok elszánt buzgalma folytán rövid pár év alatt bámulatos eredményeket birt felmutatni, barátságos összeműködésben tartván magyarságunknak mindazon tagjait, a kik e társulat megeremtését, fenntartását nélkülözhetetlen szükségnek, elodázhatatlan hazafias kötelességüknek tekintették. Nem írjuk le, mily sok akadálylyal, mennyi előítélettel kellett megküzdenie e legifjabb egyesületünknek, hiszen a tartózkodó óvatosság csak még határozottabban élesztette a lángot, de nem mulasztatjuk el e helyütt is utalni azoknak elévülhetetlen érdemeire, a kik ez egyesületet születése percétől kezdve meg nem szünő szívóssággal támogatták, gyarapították. (Vége köv.)

VEGYES HIREK.

— Főispán ö Mltga a trónörökös ö Fensége van-dege képpen időzött a Laxenguruban rendezett nagyobb vadászatokon; ez alkalomból Pongrácz Laji zenekara lett Kolozsvárról felrendelve.

— Egyházi előléptetés. A király ö Fensége a gyulafehérvári görög szert. káptalannál P a p f a l v i S z i l á r d olvasó kanonokat nagypróposttá nevezte ki. Fogadja ö ngsa, kiben a régi idők egyik tiszteletré méltó alakját üdvözöljük legjobb kívánatainkat. Ad multus annu! —

— A nagyenyedi műkedvelő társulat érdekében, az elnök meghívására e hó 24-én számos műbarát jött össze a polgármesteri irodában, kik szivesen megígérték, hogy a rendezendő előadásokban való személyes közreműködés, felolvasások tartása, tagszerzés és buzdítás által, hozzájárulnak, hogy a társulat megint megkezdje sikeres működését s az a közönség részéről is méltányló támogatásban részesüljön. Legközelebbi czélul a nyelsterem és díszletek kijavítása lett kitűzve, mit csak hgyeselni lehet, mert azokat az idő s még inkább a kíméletlen használat annyira megrogallta, hogy a szemlélet mindenkire bántólag hathat. Legszebb sikert kívánjuk az időszere, kezdeményezésnek. Előadásra H e n e q u i s z — „H á r o m k a l a p e z i m ű“ 3 felvonásos vigjátka tüzetett ki, mely annyira telve van mulatságos jelenetekkel, hogy a legsűrűbb vérű ember is kénytelen láttukra hahotára fakadni. Kilátás van rá, hogy e hatásos darab már deczember 4-én színre kerül. Bartha Zsigmond ur a természettan tanára szivesen megígerte, hogy egy közelebbi körestélyen a szép villanyosság tünényekről fog kísérletekkel östszekötött előadást tartani, melyek nemcsak rendkívüli tanulságosak, hanem látványos is tetsző legszebbek. Azt csak sugra említjük meg, hogy Solymosi Elek hírneves komikusunk városunkba telepedvén meg, kilátásunk van rá, hogy a műkedvelőkkel kezét fogva, sokszor fogja közönségünket megnévtetni s annak ritka műelőzetet nyújtani.

— A képviselőház osztályai megkezdették már tevékenységüket. Különösen a pénzügyi osztály az, mely — az országos pénzügyek rendezése tekintetéből beadott javaslatok halmazával el van árasztva. — Közelebb a bélyeg és illetékekre vonatkozó javaslatot tárgyalta, melynek előadója dr. D á r d a y S. képviselőnk volt. E javaslat a birtok és ház eladások alkalmával kiszabandó illetéket oly magasra kívánja emelni, hogy Dárday, mint előadó kénytelen volt kiemelni, miszerint lehetetlen azt állítani, hogy az illetéki százalék nagysága visszahatással nem bírva az ingatlan értékére. Ez legfeljebb a kényszer eladásoknál áll, mennyiben árveréseknél a becsértéken alóli eladásoknál a százalék nagysága nem esik súlyosan a mérlegbe, de a szabad közből való eladásnál egyenesen a vételár rovására vétetik az számításba. Ugyiszintén tulajdagsosnak taláta azon minimum meghatározását, mely az illetékszabás alapjául szolgáló törvényszerű legkisebb értéket a tiszta jövedelem 20-szoros összegében állapítja meg; kívánja, hogy ez különösen a vidéki kisebb városokban leszálíttassék, mert még a forgalmi értékek sem felel meg. — Miután a bizottság több tekintélyes tagja pártolta az előadást, — Tisza miniszterelnök maga is hozzájárult, hogy az általános házbéradó alá tartozó vidéki városokban a tiszta jövedelem 15-szöröse, — más városokban pedig 12-szerese vételessé érték minimummal. A midőn tisztelt képviselőinknek ugy ezen, mint más törvényhozői működésében kifejtett buzgalmát elismeréssel emeljük ki, — különösen kérjük és felhívjuk figyelmét a közoktatásügyi miniszter azon eljárására, hogy az államigazgóllyezett iskolák segélyéből 20%-ot von le s ez által a tanító személyzetet, melynek pedig biztosítva van fizetése — a legnagyobb kellemetlenségeknek teszi ki, ugy, hogy némelyek h ó n a p o k i g nem kapják ki rendes fizetésüket.

Az idei nagy gyümölestermés nagyobb része oly gyorsan elfogyott az egymást sürin követő ügynökök közvetítésével, hogy e körülmény folytán méltán hivatjuk fel gazdáinkat okszerűleg berendezett gyümölestelepek berendezésére. Éghajlatunk, talajaink mindenütt kiválóan kedvező e czéla; különösen a batul alma s némely finomabb késői körtéfa pld. téli esperest, Josefín de Malines,

d' Argenson, száz meg 100 fával lenne tiltatandó. Különben az almabor készítésre alkalmas fajok pl. Török-Bálint, gravensteini, a tányér almák stb., mázsa számára jó kelendőségnek örvendenek.

— **Özv. báró Kemény Dénesné** szül. b. Kemény Katalin a köztisztviselőben álló főúri nő, mint annyi évtized óta minden évben, az idén is részesült azon örömben, hogy Katalin napján, szeretteit u. m. testvéreit, gyermekeit, unokáit s közeli rokonait maga körül seregelve láthassa s jó kívánataikat fogadhassa. Így báró Kemény János val. belső titkos tanácsos s Nmltsza Budapesti jött le a családi ünnepélyre. A tisztos matrona, ki szeretettel csüng a régmúlt idő egyszerű szokásain, 84 éves kora dacára oly kitűnő emlékező tehetséggel bír, hogy a legelővőbbben s a legapróbb körülményekre kiterjedő részletességgel beszéli az epizódokat, a nagy éhség idejéből, Ferencz császár erdélyi látogatásából, valamint az esemény gazdag forradalom időszakából. Fogadja részünkről is szereteseink kívánatait.

— **Az alvinczi mőkédvelők** folyó hó 27-én a a kisdédóváda jávára a „Czigányt” adják elő. Várunk tudósítást az eredményről.

— **Elhaltak.** Ocsvay Ferencz curiai bíró, az erdélyi püspök egyik legkiválóbbika, 69 éves korában, Kolozsvárt, — Tánárky Gedeon cultusministeri államtitkár, kitűnő államférfi, 72 éves korában Budapestben, — özv. Barcsay Lászlóné, báró Bruchenthal Antonia, Barcsay Kálmán hunyadmegyei alispán édes anyja, 72 éves korában Dóván.

— **Nyilvános köszönet.** Alólírott kifejezhetlen mély hálával mondom köszönetet a nyilvánosság terén is erdélyi püspök úr nagyméltóságú Lónhárt Ferencz s Exellentijának azon magas kegyért, melyből kifolyólag engem — jogi tanulmányaim elvégzése után — magán pénztárából utalványozott 300 frt ösztöndíjjal segélyezett az állami ösztöndíj elnyerése idejéig azon czélból, hogy kedvező vágyaimnak eleget teendő, a bányászati tudományokat is elsajátíthassam. — Schreiber Ferencz, végzett jogász és végzett bányász akadémiái-hallgató.

— **A nagyenyedi theologia akadémia ifjúsága** november hó 19-én tánczszal egybekötött hangversenyt rendezett, egy létesítendő „theologiai pénz alap” jávára, mely egy szellemileg, mint anyagilag a viszonyokhoz mérten, kedvezőleg sikerült. Az estély összes bevétel volt 68 frt 18 kr. Kiadás volt 31 frt 18 kr. Tiszta jövedelem 37 frt. Felülfizetéseikkel járultak a nemes czélhoz: Keresztes Pálné 40 kr. Müller Mihály 2 frt. Gáspár János tanfel. 2 frt. X—y 80 kr. Keresztes József 40 kr. Barabás Sámuel 1 frt 20 kr. —s—r— 1 frt 80 kr. Varga

József 60 kr. Dénes Gyula 50 kr. Balla István 40 kr. Bartha Zsigmond 40 kr. Szilágyi Farkas 1 frt. X—y 10 kr. X—y 5 kr. Kovács Gyula 1 frt. dr. Farnos Dazsó 1 frt. Gréger Mihály 60 kr. Varró Ferencz 50 kr. Hinderler Guidó 50 kr. Jánosi Zoltán 60 kr. Vajda Ferencz 40 kr. X—y 20 kr. th.—r. 20 kr. Szécsi Ferencz 20 kr. Kovács Sándor 20 kr. E helyen is fogadják a pártoló közönség és a czélért lelkesül felülfizetők a theol. ifjúság köszönetét. A theol. akad. ifjúsága nevében: Kovács Sándor. pénztáros.

CSARNOK.

A családok hibái

— a gyermekek vallás-erkölcsi nevelése körül. —
(Folytatás és vége.)

Nines boldogság és gyönyör, mely ehhez hasonlítható lenne.

Itt szövídik az a kölcsönös, gyöngéd, édes és boldog vonzalom, mely anyát és gyermeket a legmélyebb szeretettel köt össze.

Anyák, kiket a társadalom hiu, üres és hideg pompái jobban érdekelnek, mint ártatlan gyermekeiket, nézzétek Rafael „Madonna da' a sedia”-ját és tanuljátok meg gyermekeiket szeretni.

Lánczolatok magatokhoz gyermekeiteket amaz édes anyai szeretettel, melyet soha senki sem pótolhat; csepp-pégtességek ti magatok ártatlan kisdedeitök szívébe a vallás és erkölcs magasztos elveit; viraszatok meg nem szűnő éber figyelemmel gyermekeitek erkölcsi világa felett s legyetek meggyőződve, hogy az iskola, — mely titeket nem helyettesíthet, mert: „egy jó anya fölér száz iskolamesterrel s az anyai öl, a gyermek a legelső ülkője, fölér ezer svéd szerkesztői iskola paddal”, más képet fog nyerni. Ne tartásotok fáradságos munkának és tehernek a gyermekeitekkel való folytonos foglalkozást, hiszen a nagy Napoleon mondá: „a gyermek jövő sorsai az anya műve.” A gyermekek erkölcsi világának megromlására nézve a szeretet hiányának igen veszélyes okát látom a családonál divó ama rossz szokást, hogy a gyermekek üres idejök nagy részét a cselédek körében töltik el.

Nem képezzék szülők, ki, ha gyermekeiknek jövő sorsa felett önfeláldozó szeretettel csüng, ki, ha magasabb és fenköltebb gondolkodással viseltetik annak kedély-világa fölött, megengedné a cselédek közötti időtöltést.

Itt vesztik el rendszeren a gyermekek ártatlanságuk zománecát, melynek utóhatás az ifjú korban kimondhatatlan erkölcsi veszteséget okoz.

folytán a helyszínen, vagyis a bolti áru cikkek alperesné lakóházánál és bork özv. REOLI HENRICHNE féle pinözében a várszeg-utcában leendő eszközökre

1887. év december hó 22-ik napjának délután 2 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. év november hó 22-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 2661—1887.
tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az

ALBINA HÍTELINTÉZET végrehajthatóan, HIRSÁGA TÓDÓR LODROMÁN ILIE végrehajthatóan elleni 178 frt 22 kr. tőkekövetelés és járuléai iránti végrehajtható ügyében a nagyenyedi kir. járásbíró területén a kisaknai 113 sz. telekjegyzőkönyvben A+1—23. rendszám alatt foglalt ingatlanokból Lodromán ILIÁT illető felezésére 248 frt vételárban, továbbá HIRSÁGA TÓDÓR-nak kisaknai 122. számú telekjegyzőkönyvben A+1—15. rendszám alatt foglalt fekvőre az árverést 452 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1887. évi december hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor

Kisakna községánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Venni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árvalammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óradéképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánáspénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerőnyit átstólaltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1886. október 7.

Szentpáli Károly,
kir. aljbíró.

Sz. 2661—1887.
tkvi.

Itt szokott elhervadni az erkölcsiség himpora, melynek emlékei eltartanak a sirig s melyek, mint a márciusi hó, frissitőleg hatnak az egész életen át.

A cseléd-társaságok a gyermekek életének tavaszán, olyanok, mint a fagyos szelek, deres éjszakák, melyek a kedély virágos mezejét kopárrá teszik, mire eljött a nyár, s gyümölcselelné, mikor eljött az ős.

Egyedül a szülők önfeláldozó szeretete az, mely megvédi a gyermekek kedély-világát az erkölcsi rombolás eme szomorú és végzeteljes munkájától.

Ha a rossz társaságtól megóva, az erkölcsi ártatlanság tiszta hóféhér kontószével hozzatok fel gyermekeiteket az iskolába, legyetek meggyőződve, hogy ott gondos ápoló kezekre s gyöngédséggel párosuló szeretetre fognak találni; azok a vádak pedig, melyeket eddig uton-utófélen hangoztattak az iskola ellen, teljesen elenyésznek, mert ne feledjétek, az iskola csak olyan lehet, milyen a család.

A szeretet hiányát bizonyítja az is, hogy a szülők, gyermekeik jelenlétében mindenféle sikamlós és két értelmű beszédeket és megjegyzéseket engednek maguknak.

Sőt a szülők közötti nem épen épületes családi viszályok, — melyeket szintén a kölcsönös szeretet, tisztfelet és sympathya hiánya idéznek elő, — a gyermekek jelenlétében játszódnak le.

Minék irjam le ama végzeteljes benyomásokat, melyeket eme szomorú szcenák a gyermekek ártatlan lelkeiben hagynak maguk után. Minék esetlejem bővebben a gyermekek erkölcsi világának rombadőlését az ily családok kebelében, hiszen a mindennapi tapasztalat igen is bőven nyújtja a szomorubbnál szomorubb adatokat.

Kiméljétek meg gyermekeiteket eme szomorú jelenetekről, — ápoljátok egymás közt a szeretet, tisztfelet és sympathya boldogító erényét, s meglátsátok nem lesz okotok siránkozni az iskola ellen.

Csak a mily mértékben ápoljátok az önfeláldozó szeretet, tisztfelet és sympathyát, s a mily mértékben apasztjátok a hibákat és tövedéseket gyermekeitek nevelése körül, csak azon mérvben fog az iskola feladatának megfelelni.

A család az iskola éltető szelleme; csak kettőjük együtt működése hozhat létre tödvös eredményt; család és iskola együtt véve oldhatják meg sikeresen a gyermekek vallás-erkölcsi nevelését. S hogy ez mi hamarabb bekövetkezzék, szívből öhajtom.

Jóvián Antal.
Felelős szerkesztőség:
DR. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÜRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Hirdetmény.

Mely szerint özv. báró Splényi Gézáné részéről ezennel közhírré tétetik, hogy maroszezei (Alsóféhérmegye) szántó, kaszáló és belsőségekből álló s jó urilakkal s melléképületekkel ellátott

390 hold területű birtoka

1888. évi április havá 24. kezdődőleg h a t, esetleg több évekre is haszonbérbe adandó. A bérbe venni szándékozők értekezhetnek e tárgyban báró Splényi Henrik ural Nagyenyeden.

2—3

Számos bizonyítvány a legelső orvosi tekintélyektől.

Érdem-érmek különböző kiállításokról.

Vakító félérségű fogakat lehet kapni a világhírű

Dr. POPP-féle

zamos fogpaszta

rövid használatát által.

A fogak (természetes és műfogak) jó karban tartatnak és a fogjárdalmak akadályoztatnak. Ára 35 kr.

A legerősebb fodormenta-olajjal készült.

ANATHERIN FOG- ÉS SZÁJVIZ

Dr. POPP J. G.-től es. kir. udv. fogorvos

— BÉCS, I. Bognergasse 2. —

Kitűnő gyógyszer mindenemű fogfájás, ugyszinte a szájüreg és a foghús minden betegsége ellen. A gyermekeknek a fogzást könnyíti és nélkülözhetetlen ásványvívek használatánál. Bevált gargarizáló víz idült torokbajoknál és torokgyök ellen. Magas orvosi tekintélyek bizonyítványai ártatlanságát és ajálatságát elismerték és azt sok jóhírű orvos által rendelkezik.

Egy nagy palack 1 frt 40 kr, egy középnyagságu 1 frt, egy kis palack 50 kr. — Erdeménybiztosítatitika használati utasítás pontos figyelembe vétele mellett.

Dr. POPP-féle Anatherin-fogpaszta a legkényesebb és legfinomabb minden fogtisztító szer közül.

Ára üvegdobozonként 1 frt 22 kr.

Dr. POPP-féle fogtömő (fogplomb), melylyel lyukas fogakat sajátkezűleg be lehet tömni.

Dr. POPP-féle gyökérszappan kútegek, szepülő (ugynevezetű mitfresser), bibircsek, haj- és szájkárpó, kosz és bőrbetegségek és egyáltalán tisztáltságnak ellen. Ára 30 kr.

A hamisított Anatherin szájjvíz — a vegyelemzés kimutatása szerint s az egészségre nézve ártalmas keverékekkel van készítve, miért is annak vételétől óvakodjunk.

A t. cz. közönség kéretek, határozottan POPP es. kir. udvari fogorvos-féle készítményt kéri s csakis az olyant fogadni el, mely az én védjeggyemmel van ellátva. Bécsben, Budapestben és Innsbruckban legutóbb is több utánzó és elarusító igen érzékeny pénzbírságra lett a törvény által elítélve.

Kapható: Nagyenyeden Varró F. gyógy., Kovács J. gyógy., Marosujvárt Ersekujváry S. gyógy., Torockón Veress St. gyógy., Tövösen Slatkovich H. gyógy., Verespatakon Moldován L. gyógy., Abrudbányán Bemetei Ig. gyógy., Gyéresen dr. Tomcsik J. gyógy., Felvinczen Kosa St. gyógy., Tordán Trajanovits G. gyógy., Velits S. gyógy., Wolf és fia G. gyógy., Feketehalom Roimer A. gyógy., Balászfalván Schiessl K. gyógy., Zalathán Nagy K. gyógy., Radnót Seney K. gyógszerésznél

Sz. 458—1887.
bv.

Árverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. értelmében közhírré teszi, hogy

a nagyenyedi kir. járásbíró 2075/885. számú végzése által nagyenyedi DRÁGOMÁN DOMOKOS-nak nagyenyedi özv. BUGÁN ANDRÁSNE ellen 134 frt tőke s. j. e., ennek 1885. év február hó 26. napjától számított 6 % kamatai és eddig összesen perköltőség erejéig kirendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 321 frt 45 kr-ra becsült házi butorok, bornyu, terü hordó löszekér, 1 ökörszeker, hordók, kád, ruhanemű, bolti álvány, poharak parchetekből álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 2107—1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagyenyeden a városháza előtt leendő eszközökre

1887. év december hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. év november 22-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 458—1887.
bv.

Árverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. értelmében közhírré teszi, hogy

a nagyenyedi kir. járásbíró 670/886. számú végzése által BÉCSI TÓTH ET AUNER ezének nagyenyedi özveg BUGÁN ANDRÁSNE ellen 164 frt 75 kr tőke, ennek 1885. év július hó 3-ik napjától számított 6 % kamatai és eddig összesen perköltőség erejéig kirendelt bizleléti végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 320 frt 20 kr-ra becsült bolti áru cikkek. Decimál, 3504 liter 85-beli bor hordóstól álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 2107—1887. sz. kiküldést rendelő végzés

1887. év december hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. év november 22-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 458—1887.
bv.

1887. év december hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. év november 22-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 458—1887.
bv.

1887. év december hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. év november 22-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 458—1887.
bv.

1887. év december hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. év november 22-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 458—1887.
bv.

1887. év december hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. év november 22-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 458—1887.
bv.

1887. év december hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. év november 22-ik napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 458—1887.
bv.

1887. év december hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden, 1887.

3—3